

ALMANYA'NIN AFRİKA'DAKİ KURUMLARI

INSTITUTIONS OF GERMANY IN AFRICA

Yıl 1, Sayı 1, ss.145-161.

Year 1, Issue 1, pp.145-161.

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Article Type: Research Article

Geliş Tarihi: 18.12.2020

Submitted: 18.12.2020

Kabul Tarihi: 16.02.2021

Accepted: 16.02.2021

Atf Bilgisi / Reference Information

Doğan, R. (2021). Almanya'nın Afrika'daki Kurumları, *Africana-İnönü Üniversitesi Uluslararası Afrika Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 145-161.

Rabia DOĞAN

Erciyes Üniversitesi İktisat Yüksek Lisans Öğrencisi, İNÜAFAM Araştırmacısı, Türkiye,

doganrabia1995@gmail.com

ORCID ID: 0000-0002-1450-8855

Öz

Afrika'nın coğrafi konumu, kültürel ve sosyal çeşitliliği, artan genç nüfusu, zengin hammadde kaynakları ve geniş yüz ölçümü gibi pek çok özelliği Kıta'nın büyüyen bir pazar haline gelmesini sağlarken aynı zamanda küresel güçler nezdinde Afrika'ya vazgeçilmesi güç bir konuma oturtmuştur. Afrika'nın bu zenginliklerinden ötürü birçok ülke Afrika ile ortak çalışmalar yürütmek istemiştir. Bu nedenle dünyanın önemli güçlerinden sayılan Almanya, Afrika'nın gelişen potansiyelinin farkında olup onunla başışçı-alıcı yöntemiyle değil de karşılıklı menfaatlerin geçerli olduğu bir ortaklık kurmak istemiştir. Bu ortaklığı kurumların aracılığıyla gerçekleştirirken ileriki süreçte daha çok geliştirmeyi de arzulamaktadır. Almanya'nın Afrika ile ortaklığı siyasi ve ticari ilişkiler, barış ve güvenlik, uluslararası sorunlar, doğal kaynaklar, iklim ve göç konularına dayanmaktadır. Almaya-Afrika işbirliğinin başarılı olabilmesi için Almanya kurumlarıyla koordineli çalışması gerekmektedir. Bu çalışmanın başlıca problemi, Afrika'daki Alman kurumlarının Almanya-Afrika işbirliğini geliştirmede başarılı olup olmadığı sorunsalıdır. Alman hükümetinin burada bulunan kurum ve kuruluşların temel faaliyetleri, hedeflerini ve kitadaki konularını açıklayarak gerçekleştirilen ortaklığın Almanya açısından etkileri incelenecektir. Yapılan değerlendirmelere göre Almanya Afrika ile gerçekleştirilen ortaklığa önem verdiğini ve buradaki kurumlar ile uyumlu ve düzenli çalışabildiğini göstermiştir. Almanya tüm kurumları ile yakından ilgilenmekte, onların faaliyetlerini takip etmekte ve onlara finans sağlamaktadır. Almanya'nın Kıta'daki kurumları karşılıklı potansiyellerini geliştirdiği ve ortaklığı güçlendirdiği için başarılı bulunmuştur. Bu kurumlar sayesinde Almanya'nın hedeflediği siyasi, ticari, uluslararası sorunlar, rezervler, iklim ve göç gibi konularda Afrika ile işbirliğini daha iyi uygulayabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Almanya, Afrika, Alman Kurumları, Kurumsal Yapı, Almanya-Afrika Ortaklığı.

Abstract

While Africa's many features such as its geographical location, cultural and social diversity, increasing young population, rich raw material resources, and wide-area have enabled the continent to become a growing market, at the same time, it has

placed Africa in an indispensable position in the eyes of international countries. Due to these riches of Africa, many countries wanted to carry out joint studies with Africa. For this reason, Germany, considered one of the most important powers of the world, is aware of the developing potential of Africa and wanted to establish a partnership with it in which mutual interests are valid rather than a donor-recipient method. While performing this partnership through institutions, it also desires to advance it more in the future. Germany's partnership with Africa is based on political and commercial relations, peace and security, international problems, natural resources, climate, and migration. For the German-African cooperation to be successful, Germany should work in coordination with its institutions. The main problem of this study is whether German institutions in Africa are successful in developing German-African cooperation. The effects of the partnership for Germany will be examined by explaining the main activities, goals, and positions of the German government's institutions and organizations in the continent. According to the evaluations made, it has shown that Germany attaches importance to its partnership with Africa and can work in harmony and order with its institutions here. Germany closely pays attention to all its institutions, follows their activities, and provides them finance. The institutions of Germany in the continent have been found successful as they develop their mutual potential and strengthen the partnership. Thanks to these institutions, cooperation with Africa on issues such as political, commercial, international problems, reserves, climate, and migration targeted by Germany can be better implemented.

Keywords: Germany, Africa, German Institutions, Institutional Structure, Germany-Africa Partnership.

Structured Abstract

The African continent is a desired partner with which international countries want to establish partnerships in recent years due to its geographical location, developing market, rich natural resources, growing young population, large area, and cultural diversity. Germany is one of the countries that establish partnerships with African countries and want to develop their partnership. While Germany realizes this partnership through its institutions, it also desires to develop more in the future. Germany wants to establish a trust-based and mutually beneficial partnership with Africa. It wants to develop political and commercial relations, solve international problems, maintain peace and security, and solve global problems such as climate change and migration in the partnership. German institutions are of great importance in achieving these goals of Germany. Also, the reason for the gaps in growth rates between countries is due to the effective institutions of the countries. Quality institutions use their resources effectively and develop their potential by using their capacities more efficiently. Besides, it contributes to the country in protecting civil and property rights, increasing economic relations, increasing the level of political freedom, and reducing corruption rates. For all these reasons, it is important to include Germany's institutions in Africa. The aim of the study is to introduce Germany's institutions in Africa, their main activities and objectives. In addition, the effects of these institutions on the Germany-Africa Partnership are tried to be evaluated.

The problem of the study is whether German institutions are successful in developing the German-African partnership. Germany should work in harmony and order with its institutions to ensure the success of the partnership with Africa. Germany also should monitor the activities of institutions on the continent and support them. In order to assess the partnership, Germany's diplomatic representations, political, charity, education and commercial institutions in Africa are listed. The main tasks of these institutions are explained in detail. The Targets and locations of the institutions in Africa are also explained. In addition, it has been tried to determine what effects the institutions have on the partnership. In this study before the list of German organizations is given, the past policies and new period policies of Germany, which contributes to understanding the missions of the institutions in Africa, will be explained in a summary. In the last part, to understand the performance of the German institutions in Africa, the African policies and economic effects of global powers will be investigated.

The African Continent includes 54 independent countries, and Germany has 43 Embassies, 2 Consulates, and 12 Honorary Consulates there. The number of German foreign representatives is high; they support German companies and provide opportunities to develop relations with Africa. Thanks to Germany's active political institutions, peace, and good governance are ensured in Africa. With the establishment of peace and good governance, German-African cooperation is strengthened. In the last

five years, the ease of establishing a business in Germany's "Compact with Africa" partners has increased. According to the ranking of the ease of establishment index, Ivory Coast was 32 places and Senegal was ahead by 30 places. The number of aid organizations in Germany is high in Africa and through them, cultural exchange and communication based on friendship are provided. The culture and education policy of Germany constitutes the third pillar of German foreign policy apart from political and economic relations. Therefore, educational institutions are provided with high finance by the Ministry of Foreign Affairs. For example, the Goethe Institute, one of the most important educational institutions, received 240.7 million Euros in 2018. Thanks to the support, the number of learners of German in Africa increased by 3%. Educational institutions also spread German culture, thereby contributing to a deep communication with Africa and improved the partnerships. Commercial organizations of Germany increase the economic exchange and investments between the two parties. Germany's export and import values with Africa are low compared to developed countries like itself. However, in the first half of 2019, trade between the two sides increased by 12.7% compared to the previous year. In addition, Germany's investments in the Continent increased by 3% and managed to enter the top 10 countries with the highest foreign direct investment in Africa.

According to the evaluations, Germany shows great interest in its partnership with the Continent. The German Government cares about all of its organizations in Africa. It monitors their activities and provides the necessary assistance. For example, it provides them with great finance. Germany's Ministry of Foreign Affairs has established an Africa department in order to continue its cooperation with Africa in a more coordinated work. The Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ) announced that the number of German institutions in Africa will double by 2050. As a result, Germany's institutions in Africa have a great influence on the development of the partnership, and for this reason, it has been proven that German institutions in Africa are successful. Since the partnership in this study is mostly evaluated in terms of the German Government, it may be suggested that it should be evaluated in terms of Africa in the next studies. In addition, the number of institutions can be increased and it can be determined and introduced from which institutions the partnership will be affected more positively in the future.

Giriş

Afrika 54 bağımsız ülkeden oluşmaktadır ve çok kültürlü bir yapıya sahiptir. Coğrafi konumu itibarıyla stratejik bir yerdedir ve sahip olduğu geniş yüz ölçümü ile Avrupa'nın yüz ölçümünün 3 katı, Almanya'nın ise 85 katıdır (Durdak, 2017). Bununla birlikte çok zengin hammadde kaynaklarına ve çok yüksek genç nüfusa sahip bir kıtadır. Afrika zenginliklerle dolu bir kıta olmasından ötürü birçok ülke Afrika ülkeleriyle ortaklık kurmaya çalışmaktadır. Afrika ülkeleri ile ortaklık kuran ve ortaklığını geliştirmek isteyen ülkelerden biri de Almanya'dır. Almanya bu ortaklığı kurumları aracılığıyla gerçekleştirirken ileriki süreçte daha çok geliştirmeyi de arzulamaktadır. Almanya; siyasi ve ticari ilişkilerde, uluslararası sorunları ve iklim değişikliği, göç gibi küresel sorunları çözmede, barış ve güvenliği yönetip sürdürmede Afrika ülkelerini ortağı olarak kabul etmek istemektedir (Auswärtiges Amt, 2019a). İşbirliğini yoğunlaştırdıkları vakit Afrika ve Almanya 21.yüzyılda karşılıklı potansiyellerini arttıracaktır. Bunun sonucunda Afrika ve Almanya'daki sivil halk gelişen demokrasi, ticaret, bilim ve kültür alışverişinden faydalanacaktır. Almanya'nın Afrika politikasının başarılı olabilmesi için federal hükümet ve onunla işbirliği yapan ulusal ve uluslararası kuruluşların koordineli eylem içinde olmaları gereklidir. Ancak böylelikle Almanya'nın Afrika politikası tutarlı olabileceği gibi Almanya, oluşturacağı gerçekçi hedeflerle kendi değerlerine ve çıkarlarına hizmet edebileceklerdir.

Çalışmanın amacı Almanya'nın Afrika'daki kurumlarını ele almakla birlikte bunların temel faaliyetlerini ve işbirliğini nasıl etkileyeceğini değerlendirmektir. Ülkeler için kurumların sayısı ve niteliği çok büyük önem arz etmektedir. Ekonomik literatürde özellikle 1990'lı yılların bitiminden itibaren, dünya genelindeki büyüme payı farklılıklarında, ülkelerin mevcut kurumsal kalite faktörlerinin

büyük bir rol oynadığı bilinmektedir (Üçler, 2017, s. 74). Ülkelerin sahip olduğu etkin kurumlar sayesinde ülkeler kaynaklarını daha verimli kullanmayı başarır ve bu sebeple sahip oldukları potansiyeli daha etkin kullanarak ülkelerarası farkı açarlar (Olson, 1996, s.22). Bununla birlikte kurumlar mülkiyet haklarının korunması, ekonomik ve siyasi özgürlük seviyelerin artırılması, kadın ve çocuk haklarının korunması ve yolsuzluk oranlarının azaltılması gibi birçok açıdan ülkeye katkı sağlamaktadır (Üçler, 2017, s.74). Bundan dolayı Almanya'nın Afrika'daki kurumlarının ele alınması önemlidir. Gerçekleştirdiğimiz literatür çalışmasında Almanya'nın Afrika'daki kurumları hakkındaki kaynakların yok denecek kadar az olması, ortaya koyduğumuz bu çalışmanın önemini daha da arttırmıştır.

İlk bölümde Almanya'nın Afrika'da görevlendirdiği kurumların misyonlarını anlamak adına, Almanya'nın geçmiş ve yeni dönem politikaları özetle açıklanacaktır. İkinci bölümde Almanya'nın Afrika'daki diplomatik temsilcilikleri, siyasi, yardım, eğitim ve ticari kurumları ele alınacaktır. Üçüncü bölümde ise Almanya'nın Afrika'da var olan kurumlarını değerlendirebilmek adına küresel güçlerin Afrika politikaları ve ekonomik etkileri yorumlanacaktır. Değerlendirme ve sonuç başlığı altında Almanya'nın Afrika'daki kurumlarının Afrika ile işbirliğinde başarılı olup olmadığı tartışılacaktır.

1. Geçmişten Günümüze Almanya-Afrika İlişkileri

Kolonyalist dönemde Avrupalılar Afrika'da ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak, köle ticareti yapmak ve zenginlik elde etmek amacıyla Afrika'da varlık gösterdiler. Almanya 1884-1918 yıllarında Afrika'da bulunmasının sebebi diğer Avrupa ülkeleri gibi kıtanın zenginliklerinden ve insan gücünden yararlanmak idi. İmparatorluk Şansölyesi, Adolf Lüderitz isimli Bremenli tüccar 1883'te Güney Batı Afrika'da satın almış olduğu toprakları korumak adına bir telgraf çekti. Bu telgraf 24 Nisan 1884 tarihini taşıyordu ve bu tarih yeni Alman sömürge politikasının doğuşuna işaret ediyordu (*Deutsche Schutzgebiete*, 2017). Aynı yılın Temmuz ayında Kamerun, 1885 yılında Doğu Afrika (Ruanda, Burundi, Tanzanya) ve 1995 yılında da Togo'daki Alman tüccarların mülkleri Alman İmparatorluğu tarafından sırasıyla koruma altına alındı. İlk başta Almanya, sömürgeleştirmek üzere seçtiği Afrika ülkelerinde iklim şartlarını, doğal kaynaklarını ve toplumsal şartları göz önünde bulundurmazdı. Almanya'nın Afrika ülkelerine yönelik girişimleri plansız ve programsız olmuştur. Fakat sonrasında Almanya toprak elde ettikçe, zenginleşme arzusu ortaya çıkmıştı ve diğer ülkelerle rekabete girmeye başlamıştı (Tecim, 2018, s.294). 1884-85 yıllarında gerçekleşen Berlin Konferansı'nda, Almanya'nın sömürgeleri, diğer katılımcı ülkeler tarafından onaylanmıştır. I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle Almanlar, Versay Antlaşması'nın şartları çerçevesinde sahip oldukları Alman-Güneybatı Afrikası (Namibya), Alman Doğu Afrikası (Ruanda, Burundi, Tanzanya), Togo ve Kamerun topraklarını kaybetmişti (Hilt, 2020).

I. Dünya Savaşı'nın kaybettirdiği koloniler o süreçte sadece siyasi, sosyal ve ekonomik kayıplar yaratmamış aynı zamanda Almanların büyük imparatorluk olma umutlarını da çökmüştür. Bu dönemlerde büyük imparatorluk olmanın ön koşulu emperyalist olabilmektir. Çünkü toprak ve doğal kaynaklara ulaşım o zamanlar büyük rol oynamaktaydı ve bunun en basit yöntemi sömürgecilikti (Tecim, 2018, s.292). Bunu gerçekleştirmek adına eski kolonilerini tekrar ele geçirme arzusunda olan Almanya, 1920 yıllarında eski kolonileriyle ekonomik faaliyetlerini sürdürmek isteyen Alman şirketlerine krediler sağlamaktan öteye gidememişti. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya, uğradığı büyük kayıplar sebebiyle Afrika'daki kolonilerini gündeminden çıkartması gerekmişti (Tecim, 2018, s.299). 1950'li yıllardan itibaren ise Batı Almanya Afrika ile münasebetlerini yavaş yavaş ticari, siyasi ve askeri alanda tekrar geliştirmeye başlamıştır.

Soğuk Savaş sonrası, Doğu ve Batı Almanya'nın da birleşmesi ile Almanya-Afrika arasındaki ticari, siyasi ve askeri ilişkiler daha çok gelişme göstermiştir (İpek, 2019, s.445). 2014 yılı Angela Merkel döneminde, Almanya eski sömürge ülkeleri ile sınırlı kalmayıp Afrika üzerinde politikalarını genişletmeye başlamıştır. Alman Şansölyesi Merkel Afrika'nın birçok ülkesine gerçekleştirdiği ziyaretlerini 2016 yılından itibaren arttırarak devam etmiştir. 2016-2019 yıllarını kapsayan dönemde

Mali, Nijer, Etiyopya, Mısır, Tunus, Senegal, Nijerya, Gana, Fas ve Burkana Faso'yu ziyaret ettirmiştir (Orakçı, 2020). Almanya, Afrika ile ortaklığını geliştirmek için son yıllarda Afrika'ya yönelik girişimlerini arttırma çabasına girmiştir. Örneğin ortak işbirliği doğrultusunda daha koordineli çalışmayı sürdürülebilmek adına Almanya, Dışişleri Bakanlığı düzeyinde bir Afrika departmanı kurmuştur. Ayrıca 2017 yılında Almanya Başbakanı Merkel G-20 zirvesinde Afrika'ya yönelik "Afrika ile Uyum" (Compact with Africa) ve "Afrika için Marshall Planı" (Marshall Plan for Africa) projelerini sunmuştur (Demirtaş, 2019). Compact with Africa projesi ile Almanya belirli Afrika ülkelerindeki yatırım koşullarını iyileştirerek Alman şirketlerinin Afrika'da iş kurmasını desteklemektedir. Marshall Planının amacı ise G-20 ülkeleri ile birlikte Afrika'nın kalkınması ve refahı için yatırım koşullarını oluşturmaktır (Tecim, 2018, s.309). Bu iki proje ile Almanya'nın nihai hedefi, Afrika'da istihdam ve ticaret fırsatlarını oluşturarak özel sektörün payını arttırmaktır. Böylelikle hem Almanya hem de Avrupa Birliği açısından büyük bir sorun teşkil eden göç meselesi de çözülmüş olacaktır. Mart 2019'da 2014 kılavuzlu politikasını revize eden Almanya, beş ana hedef belirlemiştir. Bu ana hedeflerden ilki Afrika'da barış, güvenlik ve istikrarı oluşturmak, ikinci hedef ise sürdürülebilir ekonomik kalkınma, büyüme, refah ve herkes için istihdam oluşturmaktır. Bu hedefte özellikle gençlere ve kadınlara yönelik çalışmalara ağırlık verilmekte olup bununla birlikte "Afrika ile Uyum" ve "Afrika ile Marshall planını" daha fazla teşvik etmeyi planlanmaktadır. Üçüncü ana hedef göçü kontrol etmek ve şekillendirmek, kaçış nedenlerini azaltmak ve mültecileri desteklemektir. Dördüncü ana hedef ise Afrika ile dünya düzenini güçlendirmektir. Bu hedefle Almanya, Afrika ile birlikte çalışarak küresel sorunları çözmeyi hedeflemektedir. Son ana hedef ise Afrika ile sivil toplum ortaklığını geliştirmektir (Die Bundesregierung, 2019, s.5).

2. Almanya'nın Afrika'daki Kurumları

2.1. Diplomatik Temsilcilikler

Dünyanın pek çok ülkesinde örgütlü olan Almanya'nın iki yüzden fazla ülkede diplomatik temsilcilikleri bulunmaktadır. Afrika'da faaliyet gösteren bu diplomatik temsilcilikler Afrika'ya seyahat eden Alman vatandaşlarına rehberlik hizmeti sunar ve vatandaşlarının Afrika ülkelerindeki iş ve işlemlerini yürütürler. Örneğin kendi ülke vatandaşlarının pasaport ve resmi evrak, oturma ve çalışma izinleri, evlilik boşanma gibi medeni durumları, sosyal güvenlik durumları gibi işlerini hallederler. Bununla birlikte Almanya ve Afrika arasındaki ziyaret ve göç, uluslararası ilişkilerinin geliştirilmesi ve kendi vatandaşını koruma gibi konuları da üstlenmektedir (Auswärtiges Amt, 2019b). Diplomatik temsilcilikler bulunduğu ülkelerden bilgi almakta ve bunları Almanya'ya aktarmaktadır (Auswärtiges Amt, 2019b).

Almanya'nın Afrika kıtasında 43 tane büyükelçiliği bulunmaktadır (Auswärtiges Amt, 2020b). Almanya'nın Afrika ülkelerinde büyükelçilikleri ve buldukları ülkeler şu şekildedir:

Angola - Luanda, Benin - Cotonou, Botsavana - Gaborone, Burkina Faso -Ouagadougou, Burundi - Bujumbura, Cezayir - Cezayir, Çad - N'Djamena, Cibuti - Cibuti, Ekvator Ginesi - Malabo, Eritre - Asmara, Etiyopya - Addis Ababa, Fas - Rabat, Fildişi Sahili - Abidjan, Gabon - Libreville, Gana - Akra, Gine - Konakri, Güney Afrika Cumhuriyeti - Pretorya, Güney Sudan - Juba, Kamerun - Yaunde, Kenya - Nairobi, Kongo Cumhuriyeti - Brazavil, Kongo Demokratik Cumhuriyeti - Kinşasa, Liberya - Monrovia, Libya - Trablus, Madagaskar - Antananarivo, Malavi - Lilongwe, Mali - Bamako, Moritanya - Nuakşot, Mozambik - Maputo, Mısır - Kahire, Namibiya - Windhoek, Nijer - Niamey, Nijerya - Abuja, Ruanda - Kigali, Senegal - Dakar, Sierra Leone - Freetown, Sudan - Hartum, Tanzanya - Darüsselam, Togo - Lome, Tunus - Tunus, Uganda - Kampala, Zambiya - Lusaka, Zimbabve - Harare (Auswärtiges Amt, 2020b).

Almanya'nın Afrika ülkelerinde başkonsoloslukları, konsoloslukları, fahri konsoloslukları ve buldukları ülkeler şu şekildedir:

Botsovana - Maun (Fahri Konsolosluk), Güney Afrika Cumhuriyeti-Cape Town (Başkonsolosluk) - Durban ve Port Elizabeth (Fahri Konsolosluk), Fas - Agadir, Kasablanka ve Tanca (Fahri Konsolosluk), Kongo Demokratik Cumhuriyeti - Lubumbashi ve Bukavu (Fahri Konsolosluk), Kongo Cumhuriyeti - Pointe-Noire (Fahri Konsolosluk), Mısır- İskenderiye (Fahri Konsolosluk), Nijerya - Lagos (Başkonsolosluk), Sao Tomé ve Príncipe- Sao Tomé (Fahri Konsolosluk), Tunus - Cerbe (Fahri Konsolosluk). (Auswärtiges Amt, 2020b).

2.2.Siyasi Kurumlar

Almanya, Afrika ülkelerinin hukukun üstünlüğü ilkesi doğrultusunda istikrara kavuşması ve iyi bir yönetim geleneğinin oluşması ve yolsuzlukların azaltılması konusunda Afrika ülkelerine yardım etmektedir (Die Bundesregierung, 2019, s.7). Bunun beraberinde kadınların ve gençlerin siyasi katılımını da desteklemektedir. Böylelikle siyasi katılım Kıta'da yaşanan sosyal gerilimi engelleyecektir (Die Bundesregierung, 2019, s.12). Almanya siyasi kuruluşları ile Afrika'da demokrasiyi ve hukuku teşvik ederken aynı zamanda kendisinin Afrika ile aktif işbirliğine de katkı sağlamasına imkân sunar. Ayrıca Almanya'nın bu kuruluşları kıtada barışçıl ve güvenli bir ortam oluşturduğu için yatırımların artmasına sebep olabilmektedir. Almanya'nın Afrika'daki önemli siyasi kurumları şunlardan ibarettir.

Konrad-Adenauer-Stiftung Derneği (KAS), adını Almanya Hıristiyan Demokratik Birliği (CDU) kurucularından ve aynı zamanda ilk Alman Şansölyesi olan Konrad Adenauer'dan almıştır. Dernek CDU ile işbirliği yapmaktadır ve derneğin görevi hem ulusal hem de uluslararası siyasi eğitim ile birlikte barış, özgürlük ve adaleti sağlamaktır. Dünya genelinde 120'den fazla ülkede 70'den fazla ofisi ve programları bulunmaktadır. Ayrıca bu dernek gelişmekte olan ülkelerdeki politikaların oluşumunda yardımcı olmaktadır (devex, 2020). KAS derneği devlet kurumları, partiler ve sivil toplum kuruluşları ile beraber çalışmaktadır ve kalkınma politikasında bölgesel siyasi ortaklığı güçlendirmeye hareket etmekte. Böylelikle ülkelerin bağımsız ve sorumluluk içinde gelişen uluslararası bir düzene sahip olmasına yardımcı olmaktadır. Bu derneğin Afrika'da 18 ofisi bulunmakta ve Afrika'nın bölgelerine göre farklı programlar düzenlemektedir. Bunlar; KAS Sahra Altı Afrika Medya Programı, Sahra Altı Afrika güvenlik politikası diyalogu bölgesel programı, Sahra Altı Afrika hukukun üstünlüğü programı, Sahra altı Afrika'da iklim politikası ve enerji güvenliği için bölgesel program, Batı Afrika siyasi diyalogu programı, Kenya'nın merkezileştirme bölgesel programı, Sahel bölgesel program ve 10 Afrika ülkesinde açıklış bir dünya programı (Konrad Adenauer Stiftung, 2020). Bu programlar ile Afrika'da demokrasi, güvenlik, hukuk, çevre ve sosyal piyasa ekonomisi desteklenmektedir.

Friedrich-Ebert-Stiftung Derneği (FES), demokrasi ve sosyal adaleti teşvik etme amacıyla olan, kamu yararına çalışan bağımsız bir kuruluştur. Bu teşviklerle birlikte derneğin hedefinde ülkenin kalkınması, barış ve güvenliğin sağlanması, uluslararası yardımlaşma konularında destek, küreselleşmeyi şekillendirmek, AB genişlemesini ve derinleşmesini sağlamak bulunmaktadır. Afrika kıtasında bu kuruluş 40 yıldan fazla süredir demokrasiyi, sosyal adaleti ve uluslararası dayanışmayı desteklemektedir. Afrika'da siyasi partilerle, parlamentolarla, sendikalara, medyayla ve sivil halkla birlikte Afrika, Almanya ve Avrupa arasındaki siyasi bağı güçlendirmeye çalışmaktadır. Küresel problemlerden olan iklim değişikliği, illegal finansal akımları ve göç sorunları üzerinde Afrika ile birlikte mücadele etmeyi planlamaktadır. FES derneğin Afrika'da toplam 25 tane ofisi bulunmaktadır (Friedrich-Ebert-Stiftung, 2020).

2.3.Yardım Kurumları

Almanya'nın Afrika ülkelerinde faaliyet yürütmekte olan yardım kurumları, Almanya ile Afrika ülkeleri arasındaki ilişkiyi geliştirdiği için önem arz etmektedir. Almanya bu kurumlar sayesinde Afrika ülkeleriyle bir yakınlaşma imkânına kavuşur ve taraflar arasında kültürel alışveriş ortamı sağlanır. Bu kültürel etkileşim sonucunda da Almanya planladığı politikaları daha kolay hayata geçirebilmektedir.

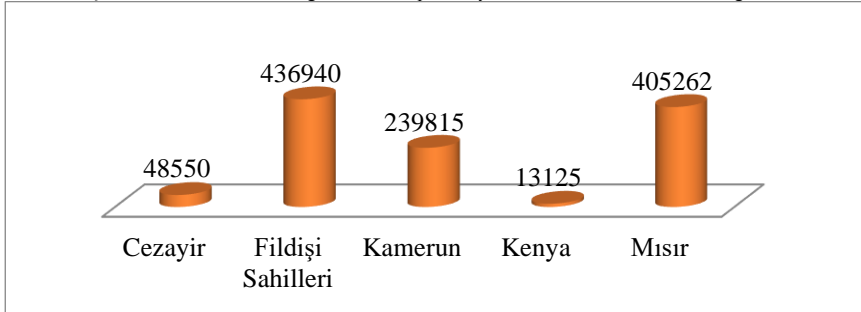
Almanya'nın Afrika'da çok sayıda yardım kuruluşu vardır ve bunlar sağlık, eğitim, mülteciler, beslenme, temiz su ve çevre gibi konular üzerinde durmaktadır.

Gemeinsam Für Afrika Derneği birçok yardım ve kalkınma kuruluşları ile birlikte kurulmuş ve onları bir çatı altında toplamıştır. Derneğin amacı diğer kuruluşlarla birlikte hareket ederek Afrika ülkelerindeki yaşam koşullarını daha iyi bir duruma getirmektir. Genel olarak eğitim çalışmaları, küresel ilişkiler ve yoksullukla mücadele konularında yüksek bir farkındalık ortaya koymaktır. Bu çatı dernek toplam 15 tane Alman yardım kuruluşu ile ortak çalışmaktadır. Bunlar; action medeor, ADRA, ASW, care, Childfund Deutschland, Das Hunger Projekt, Don Bosco Mondo, Kinderhilfswerk, Lions Deutschland, Helvetas Deutschland, Islamic Relief, Kinder Afrikas e.V, Menschen für Menschen, Kinder Rechte Afrika ve UNO'dur. Bu kuruluşlar Afrika'da eğitim, beslenme, mülteci, barış, sağlık, temiz su ve çevre gibi konular üzerinde birçok önemli projeler gerçekleştirmiştir (Gemeinsam Für Afrika, 2020). Bu yardım kuruluşları Almanya - Afrika arasında dostluğa dayalı bir iletişim sağlanmasında ve karşılıklı işbirliğinin pekiştirilmesinde yardımcı olmaktadır.

2.4.Eğitim Kurumları

Almanya'nın dış kültür ve eğitim politikası (AKBP), siyasi ve iktisadi ilişkilerin dışında Alman dış politikasının "üçüncü ayağını" oluşturmaktadır. Bu sürdürülebilir politika sayesinde kültür ve eğitim Almanya'nın dışındaki ülkelere doğrudan ulaşmakta olup ortaklığa ve dostluğa dayalı uluslararası ilişkiler için istikrarlı bir altyapı oluşturmaya katkı sağlamaktadır (Auswärtiges Amt, 2018, s.24). Bir kültür ve eğitim hedefi olan Almancanın yabancı dil olarak yaygınlaşması ve Alman kültürünün tanıtılması Almanya için önemlidir. Bu yüzden Federal Hükümet yurtdışında kültürel ve eğitim politikasının hayata geçmesi için eğitim kurumlarını görevlendirir. Eğitim kurumları ile Almanya ve Afrika arasında kültür alışverişi ve stratejik iletişimde iyileşme hedeflenmeye çalışılır. Böylelikle sivil toplumla işbirliği kolaylaşır ve Almanya'nın güçlenmesine katkı sağlanır. Almancayı öğrenen yabancıların sayısı Dünya genelinde 15,4 milyondan fazladır ve en çok Avrupa'da olsa da özellikle Afrika ve Asya'da da Almancanın önemi artmaktadır (Auswärtiges Amt, 2020a).

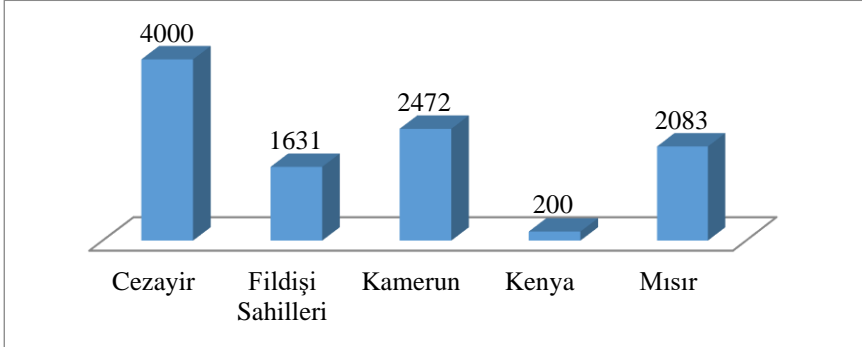
Şekil 1: 2020'de Almanca Öğrenenlerin Toplam Sayısının Afrika Ülkelerine Göre Dağılımı

Kaynak: Auswärtiges Amt,2020, (<https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/themen/kulturdialog/-/2346768>)

Afrika'da Almanca öğrenenlerin sayısı 2015 yılından itibaren %7'den %10'a yükselmiştir. En çok artış gösteren ülkeler Mısır, Kenya ve Fildişi Sahili olmuştur (Deutsche Welle, 2020). Şekil 1'de Afrika ülkelerinden Cezayir, Fildişi Sahilleri, Kamerun, Kenya ve Mısır'da Almanca öğrenenlerin toplam sayısına yer verilmiştir. Şekilde de görüleceği üzere en fazla Almanca öğrenciyeye sahip olan ülke 436940 rakamı ile Fildişi sahilleridir. Bu rakam 2015'tekin iki katından daha fazladır (Deutsche Welle, 2020).

Şekil 2: 2020'de Almanca Öğreten Okul Sayısının İlgili Ülkelere Göre Dağılımı

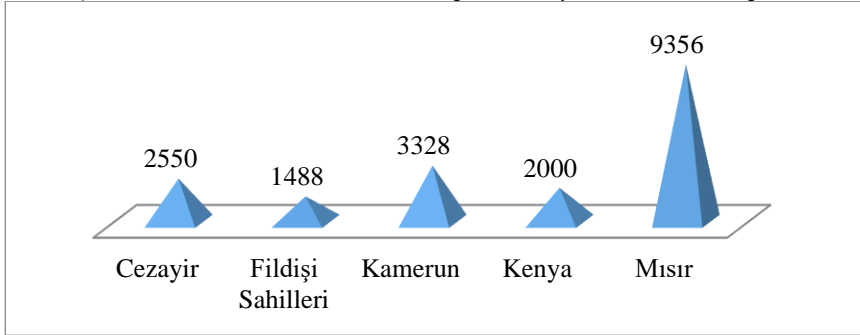

Kaynak: Auswärtiges Amt, 2020 , (<https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/themen/kulturdialog/-/2346768>)

Almanca öncelikle okullarda öğretilmektedir ve bu girişim için Goethe Enstitüsü, DAAD ve başka birkaç kuruluş ile birlikte hareket etmektedir (Auswärtiges Amt, 2020c). Almanca'yı Cezayir, Fildişi Sahilleri, Kamerun, Kenya ve Mısır'da öğreten okul sayısına şekil 2'de yer verilmiştir. Burada göze çarpan bir husus ise Cezayir'in Fildişi Sahiller ve Mısır'dan daha az öğrenciye sahip olmasına rağmen (Şekil 1) onlardan daha fazla okulunun mevcut olmasıdır. Bu durum ise Fildişi Sahilleri ve Mısır'daki öğrencilerin Almanca'yı okul dışında yani kurumlar vasıtasıyla öğrenmeleri ile açıklanabilir. Almanya'nın kültür ve eğitim hedefini destekleyen kurumlar şunlardan ibarettir.

Goethe Enstitüsü Almancanın yurtdışında öğretilmesi ve Almanya'nın kültürel, toplumsal ve siyasi olarak tanıtılmasında katkı sağlayan bir eğitim kuruluşudur. Bu enstitünün 98 ülkede toplam 157 tane şubesi bulunmaktadır. Kültür ve eğitim programları ile kültürler arası diyalogu mümkün kılan bir enstitü olmasının yanı sıra sivil toplumsal yapıları güçlendirmeyi ve tüm dünyada mobilitayı sağlamaktadır. Bu enstitü 1951 yılında kurulmuş ve 1953 yılından itibaren yurt dışı eğitim faaliyetlerini yürütmektedir (Goethe Institut, 2020a). Goethe enstitüsü Almanya'nın dış kültür ve eğitim politikasının en büyük aracı kuruluşudur ve Alman Dışişleri Bakanlığı 2018 yılında enstitü için 240,8 milyon euro finans sağlamıştır (Auswärtiges Amt, 2018, s.41). Dünya çapında bulunan Goethe enstitüleri Afrika kıtasında da bulunmaktadır. Afrika'da toplam 19 Goethe enstitüsü, 8 Goethe merkezi/kültür topluluğu ve 3 irtibat bürosu bulunmaktadır. Sahra Altı Afrika'nın yoğun nüfusu ve kültür zenginliğinden dolayı Goethe Enstitüleri yoğun olarak Sahra-Altı Afrika'ya yayılmıştır. Burada Johannesburg'taki bölgesel baş enstitü diğer Sahra-Altı Afrika'daki Goethe enstitüleri, merkezleri ve irtibat bürolarının uyum ve düzenlerini sağlamaktadır. Goethe enstitüsünün düzenlediği kültür programlarının içeriğindeki sinema, tiyatro, dans ve edebiyat ile hem yerel kültürü hem de Pan-Afrika diyalogunu desteklemektedir. Enstitünün Dil departmanı, enstitü için Almanca eğitimlerin yanı sıra enstitü dışında da Almanca eğitimleri vermektedir. Ayrıca bu departman ülkedeki tüm Almanca öğretmenlerine yardımcı olmakta ve Güney Afrika Eğitim Bakanlığı ile birlikte çalışmaktadır. Bunun yanı sıra enstitü Geothe merkezinin dışında çok sayıda dil kursunu desteklemektedir. Bölgede enstitülerin bir çoğu uzun bir tarihe sahiptir. İlk enstitüler 1961 yılında Togo (Lomé), Kamerun (Yaunde) ve Gana'da (Akra) açılmıştır (Goethe Institut,2020b). Enstitünün Bilgi ve Kütüphane bölümü, Güney Afrika'daki kütüphanelerde kitap okumayı destekleyen sektörlerle birlikte çalışmaktadır. Almanya hakkında bilgi edinmek isteyenler için ayrıca kütüphanelerde ilgili kitaplar bulundurulmaktadır (Goethe Institut,2020b).

Şekil 3: 2020'de Goethe Enstitüsünde Almanca Öğrenenlerin Sayısının Ülkelere Göre Dağılımı

Kaynak: Auswärtiges Amt, 2020, (<https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/themen/kulturdialog/-/2346768>)

Şekilde 3'de Goethe enstitüsü aracılığı ile Cezayir, Fildişi Sahilleri, Kamerun, Kenya ve Mısır'da Almanca öğrenenlerin sayısı verilmiştir. Yurtdışında Alman dilini yayan önemli kuruluşlardan olan Goethe enstitüsü şekilde de görüleceği üzere en çok Mısır'da faaliyet göstermektedir.

Alman Akademik Değişim Servisi (Der Deutsche Akademische Austauschdienst – DAAD) 1925 yılından bu yana uluslararası akademik ve üniversite işbirliğini desteklemektedir. DAAD 241 yüksek okul ve 104 öğrenci topluluklarından oluşan bir kuruluştur. Kurulduğu yıldan itibaren Almanya'da ve yurt dışında iki milyondan fazla öğrenci, mezun ve bilim insanı için finansman desteği sağlamaktadır. Afrika'da da bulunan bu kuruluş Afrika'daki yöneticilerin eğitimi için uluslararası düzeyde uzmanlık merkezleri kurmuştur. Bu kuruluşun hedefleri; Afrika üniversitelerinin eğitim kalitesini artırmak, araştırma faaliyetleri oluşturmak, Afrika üniversiteleri ile araştırma kurumları ve ayrıca Alman ortakları arasında bir bağlantı oluşturmaktır. Bu program için fonlar Dışişleri Bakanlığı tarafından sağlanmakta ve Afrika'da çeşitli üniversiteler tarafından yürütülen projeler finanse edilmektedir. Afrika için toplam 10 uzmanlık merkezi bulunmaktadır. Ayrıca toplum ve bilim için geleceğin liderlerini yetiştirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu merkezler; Gana-Almanya Kalkınma Araştırmaları Merkezi, Kongo-Almanya Mikrofinans Uzmanlık Merkezi, Namibya-Almanya Lojistik Uzmanlık Merkezi, Güney Afrika-Almanya Kalkınma Araştırma Merkezi, Güney Afrika-Almanya Ceza Yargılama Merkezi, Tanzanya-Almanya Hukuk Uzmanlık Merkezi, Eğitim Araştırmaları, Yöntemleri ve İdari için Doğu ve Güney Afrika-Almanya Uzmanlık Merkezi, Kenya-Almanya Madencilik, Çevre Teknolojisi ve Kaynak Yönetimi Merkezi, Batı Afrika-Almanya Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Merkezi, Sürdürülebilir ve Bütünleştirici Yerel Yönetim ve Yönetişim için Batı Afrika-Alman Uzmanlık Merkezi (DAAD, 2020). Akademik eğitime ek olarak iyi yönetim, idari, sosyal beceriler ve bunların yanı sıra Alman dili ve kültürü alanlarında eğitim vermekte olup yüksek lisans veya doktora için burs programları vermektedir (Auswärtiges Amt, 2018, s.191). Bu kuruluş, Almanya'nın Afrika ile olan kültür alışverişinin ve stratejik iletişiminin gelişmesine yol açmakta aynı zamanda sivil toplumlarla da işbirliğini kolaylaştırmaktadır.

2.5. Ticari Kurumları

Almanya Afrika'da özel sektör ile ekonomik büyümeyi sağlamak, ticareti yoğunlaştırmak ve yatırımı kolaylaştırmak istemektedir. Afrika kıtasında ekonomik büyümeyi sürdürebilmek için daha sağlam altyapı ve iktisadi faaliyetler için cazip koşullar ve etkin bir özel sektöre ihtiyacı vardır (Die Bundesregierung, 2019, s.11). Bu koşullar hem Afrika'nın iç ve dış ticaretine hem de ihracatçı Almanya'ya fayda sağlayacaktır. Genel olarak Almanya kıtanın kalkınması adına özel sermayeyi daha sık kullanmak ve ekonomik işbirliğini artırmak istemektedir. Bunları gerçekleştirmek için Almanya şirketlerine ihracat kredisi garantileri ve yatırım koruma anlaşmaları sağlamaktadır. Dış ticaretin güvence altına alınması ve kalkınma işbirliğinin daha da artması her iki tarafa büyük olanaklar sağlamaktadır (Die Bundesregierung, 2011, s.33). Federal hükümet özel sektörü ve yatırım koşullarını geliştirmek adına

“Compact with Africa” gibi girişim hareketlerini desteklemeyi sürdürmektedir. Afrika’da ticarete başlamak ve yatırım yapmak isteyen Alman şirketler teşvik edilecektir (Auswärtiges Amt, 2019a). Örneğin son beş yılda Almanya’nın “Compact with Africa” ve reform ortaklarında Almanların iş kurma kolaylığı artmıştır. İş kurma kolaylığı endeksi sıralamasına göre Fildişi Sahilleri 32 ve Senegal 30 sıra kadar öne geçmiştir (Doing Business, 2019). Bu faaliyetleri gerçekleştirmek adına Alman Yurtdışı Ticaret Odaları, Almanya Ticaret ve Yatırım Kuruluşu ve Alman Büyükelçilikleri ile birlikte Alman ekonomisine Afrika pazarları hakkında önemli bilgiler vermektedir. Ticareti destekleyen önemli kurumlar şunlardır.

Alman Kalkınma Bankası (Kreditanstalt für Wiederaufbau - KfW), Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) adına Almanya’nın kalkınma politikası ve uluslararası işbirliğini sağlamak amacıyla hizmet eden bir bankadır. Bu banka 50 yıllık tecrübesi ile ulusal ve uluslararası finansman uzmanlığı yanında kalkınma politikası faaliyetleri ile de başarılı bir kurumdur. Genel olarak gelişmekte olan ülkelerde projelerin tasarımından uygulamasına ve başarının izlenmesine kadar geçen süreçte finansman sağlayarak ülkeleri teşvik etmektedir (KfW, 2020b). Alman Kalkınma Bankası, Almanya-Afrika ekonomik işbirliğini büyütme açısından büyük bir rol oynamaktadır. Bu banka Afrika için daha istikrarlı bir yatırım ortamı sağlamaya amaçlamaktadır. Ayrıca Kıta’da güvenli istihdam ve düzenli geliri sağlamak için girişimleri teşvik etmektedir. Örneğin 2019 yılı iş raporlarına göre "Compact with Africa" girişimi için toplam 166 milyon Euro finans sağlamıştır. İstihdamın artması için yatırımı teşvik ederek 8 ülkede iş ve eğitim kapasiteleri için 98 milyon Euro harcanmıştır. KOBİ’leri ve yeni kurulan şirketleri teşvik etmek amacıyla 100 milyon Euro tutarında katkı sağlamıştır. Özellikle çatışma yaşayan ülkelerde yenilikçi şirketlere yatırım yapıp desteklemektedir. Buna bir örnek ise son yıllarda mesleki eğitimde dijitalleşmeye ayak uydurarak Etiyopya ‘da “Afrika’yı dijitalleştirme” girişimi adına 10 milyon Euro ile öğreten eğitimini desteklemesini gösterebiliriz (KfW, 2020a).

Alman Yurtdışı Ticaret Odaları (Auslandshandelskammer - AHK), Alman dış ticaretini teşvik etmek amacıyla, Almanya dışındaki ülkelerde kendi işlerini büyütme isteyen Alman şirketlerine danışmanlık yapmaktadır. Danışmanlık hizmetinin yanı sıra Alman şirketlerini desteklemekte ve temsil etmektedir. AHK kısmen Federal Ekonomik İşler ve Enerji Bakanlığı’ndan (BMWi) finanse edilmektedir. Ayrıca Almanya’da bulunan 79 sanayi ve ticaret odası ile sıkı ortaklığı sebebiyle şirket problemleri doğrudan sahadaki uzmanlar tarafından çözülebilmektedir. Bu güçlü ağ sayesinde yurtiçi ve yurtdışındaki ekonomi arasında doğrudan güçlü bir bağlantı sağlanmıştır (AHK,2020). AHK’nın Afrika kıtasındaki 12 ülkede 18 ofisi bulunmakta ve AHK, Alman şirketlerine Afrika’daki ticari projelerini gerçekleştirmede danışmanlık ve destek vermektedir. Afrika’daki konumları; Mısır, Angola, Kenya, Mozambik, Zambiya, Tunus, Cezayir, Gana, Fas, Nijerya, Tanzanya ve Güney Afrika ülkelerini kapsamaktadır. Ayrıca Afrika’da çok güçlü bağlantıları ve ülke pazarları hakkında detaylı bilgi birikimleri vardır (Africa Business Guide, 2020). AHK her bir Afrika ülkesinin pazar potansiyelini, fırsatlarını, risklerini bilen deneyimli çalışanları mevcut olduğundan, Almanya Afrika ekonomik işbirliğinin geliştirilmesinde oldukça etkili bir kuruluştur.

Almanya Ticaret ve Yatırım Kuruluşu (Germany Trade & Invest -GTAI) Federal Almanya Hükümetin iş geliştirme ve dış ticaret ajansıdır. Yurtdışındaki Alman şirketlerini teşvik etmektedir. Ayrıca yurtdışında Alman şirketlerini tanıtmakta ve bununla birlikte yabancı şirketlerin Almanya’da kurulmasına katkı sağlamaktadır. Böylelikle bu kuruluş yabancı potansiyel yatırımcıları Almanya’ya çekerek Almanya’ya yeni teknoloji ve hizmetler kazandırmaktadır. GTAI 50’den fazla farklı yerde lokasyonu ve 360’dan fazla çalışanı bulunmaktadır. Yurtdışında Alman şirketlerin küresel rekabet ile mücadelesine yardımcı olabilmek için dış pazarlardaki tüm fırsatlar ve riskler hakkında raporlar sunmaktadır (GTAI, 2020). GTAI’nın Afrika ülkelerinden Akra, Johannesburg, Kahire, Nairobi ve Tunus’ta ofisleri bulunmaktadır. Bu ülkelerdeki ofisler ticaret ve yatırım fırsatları ile ilgili araştırmalar yapmakta ve rapor hazırlamaktadır (Die Bundesregierung, 2011, s.33). Bu kuruluş kıtanın kalkınmasına

ve iktisadi işbirliğinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca Afrika için GTAI, Africa Business Guide adında bir iş ağı dijital platformu kurmuştur. Bu platform Afrika'da şirket açmak isteyen veya şirketini büyütmek isteyen Alman şirketlerini desteklemektedir. Africa Business Guide hem Afrika pazarları hakkında detaylı bilgi sunmakta hem de Afrika'da işi olanların başarılı olması adına iş ağının sunduğu çeşitli yardım ve öneri tekliflerine merkezi erişim imkânı verir (Africa Business Guide, 2020).

3. Afrika'da Küresel Güçlerin Mücadelesi ve Almanya'nın Performansı

Afrika'nın sahip olduğu zenginliklerinden ötürü geçmişte yabancı ülkeler tarafından sömürülmesi gibi, günümüzde de uluslararası güçlerin dikkatini çekmektedir. Yükselen Afrika ile hem gelişmekte olan ülkeler hem de gelişmiş ülkeler işbirliğini büyütmek ve geliştirmek istemektedir. Bu sebepten ötürü Afrika'da varlık gösteren tüm ülkeler birbirleri ile büyük bir rekabet içindedir. Ülkelerin Afrika ortaklığını geliştirmede öncelikli hedefleri çerçevesinde kurumlarını şekillendirmek büyük önem taşımaktadır.

Uluslararası ilişkiler sisteminin önemli aktörlerinden olan Amerika Birleşik Devletleri, kuşkusuz kültür diplomasisini çok iyi kullanan devletler arasındadır. ABD, Afrika'ya yaklaşımında terörle mücadele, petrol, sağlık ve yardım konularına yoğunlaşmaktadır. Ayrıca ABD, Çin'in Afrika'da güçlenen potansiyelini engellemek için büyük uğraşlar vermektedir (Mert, 2012, s.23). Afrika'da hiç sömürge geçmişi bulunmayan Çin'in Afrika Politikası Batı'nın ve Almanya'nın Afrika politikalarına göre farklılıklar göstermektedir (Ermağan ve Fidan, 2014, s.50). Çin'in son zamanlarda Afrika'da artan potansiyeli rakiplerini rahatsız etmektedir ve bir tehdit olarak algılanmaktadır. Çin Afrika politikasında altyapı çalışmalarına, ticaret ve doğal kaynaklardan özellikle petrole ağırlık vermektedir. Bununla birlikte kendi kültür ve medeniyetini Afrika'ya tanıtmaya da gütmektedir. Bunun için Çin; medya, eğitim kuruluşları, uluslararası konferanslar, spor organizasyonları ve öğrenci değişim program araçlarını kullanmaktadır (Aydın, 2017). Avrupa Birliği ise Afrika'da, diğer ülkelere göre daha çok göç, uluslararası hukuk, barış, demokrasi, insan hakları, çevre sorunları ve kültürel diplomasi konularına önem vermektedir (Arslan, 2015, s.119). Afrika'daki sömürge geçmişinden dolayı AB'nin bazı dezavantajları olsa da Afrika'nın önemli ekonomi partnerlerindedir. Avrupa Birliği ülkelerin tek başına başarılı olamayacaklarından dolayı, birlikte hareket ederek rakiplerini arkada bırakmaktadırlar (Demirtaş, 2020). Özellikle AB Afrika ile ihracat, ithalat ve yatırımlarda baş sıradadır.

Son zamanlarda ABD, Çin ve Avrupa Birliği'nin dışında Hindistan, Brezilya, Rusya, Japonya ve Türkiye Afrika'ya yönelik girişimlerini ve işbirliğini güçlendirmektedir (Tepeciklioğlu, 2012, s.60).

Tablo 1: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerin 2017-2019 Yılları Arası Afrika'ya Yapmış Oldukları İhracat Değerleri (Milyon Dolar)

	2017	2018	2019
Almanya	28.624.102	26.594.728	26.458.693
ABD	22.061.778	26.042.688	26.620.223
Brezilya	9.389.292	8.156.242	7.520.102
Çin	94.884.152	104.959.050	113.061.254
Fransa	28.772.052	29.284.420	28.982.772
Hindistan	24.364.880	27.081.266	29.592.646
Türkiye	11.668.588	14.444.283	15.842.431

Kaynak: Trade Map, 2020, <https://www.trademap.org/Index.aspx>

2017-2019 yılları arası hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerin Afrika'ya yapmış oldukları ihracat değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir. Almanya, diğer bir güçlü Avrupa ülkesi olan Fransa, Afrika'nın önemli ticari partnerlerinden Çin, Dünya'nın önemli aktörlerinden Amerika Birleşik Devletleri ve son zamanlarda Afrika ile ilişkilerini güçlendiren Brezilya, Hindistan ve Türkiye ile karşılaştırılmıştır. Almanya'nın 2017 yılında Afrika ile yapmış olduğu ihracat 28,6 milyon iken bu değer 2019 yılında 26,5 milyona düşmüştür. Avrupa Birliği içinde kültürel diplomasisini iyi kullanan ülkelere olan Fransa'nın Afrika ile ihracat değeri 2017'de 28,8 milyon dolar iken 2019 yılında yaklaşık 29 milyondur. ABD'nin Afrika ile olan ihracat değeri 2019 yılında 26,6 milyon dolardır ve Almanya'nın 2019'daki ihracat değerine yakındır. Tabloda 'da görüleceği üzere, Çin Afrika ile olan ihracatı en fazla olan ülkedir ve 2019 yılında değeri 113 milyon dolardır. Bu değer Almanya'nın 2019 yılında Afrika ile yapmış olduğu ihracat değerinin yaklaşık dört katından daha fazladır. Çin'in 2000 yılından itibaren kat ettiği ekonomik büyümede Afrika ile ticari ilişkisi büyük rol oynamaktadır. Çin ilk defa 2009 senesinde Afrika'nın en büyük ticari ortağı olmuştur (Ermağan ve Fidan, 2014). Almanya'nın Afrika ile ihracat oranları, son yıllarda Afrika'da faaliyetlerini artıran Brezilya ve Türkiye'den daha yüksek olmasına rağmen Hindistan'dan daha düşüktür. Bunun sebebi ise Hindistan ve Afrika arasındaki alışverişin binlerce yıl öncesine dayanması (Tepeciklioğlu vd., 2017, s.12) ve bu sebepten dolayı daha istikrarlı olmasıdır. Türkiye'nin Afrika ile olan ihracat oranları Almanya'nınkine göre çok düşük seyretse de 2017-2019 yılları arası kademeli olarak artmıştır. Bunun nedeni ise Türkiye'nin son yıllarda Afrika Kalkınma Bankasına katılması, 12 Sahra- Altı Afrika ülkeleriyle yatırım anlaşması yapması ve Afrika'da büyükelçiliklerin sayılarını arttırması gibi girişimlerin ihracat üzerinde etkisini göstermesidir (Tepeciklioğlu vd., 2017; Aybar, 2017).

Tablo 2:Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerin 2017- 2019 Yılları Arası Afrika'ya yapmış oldukları İthalat Değerleri (Milyon Dolar)

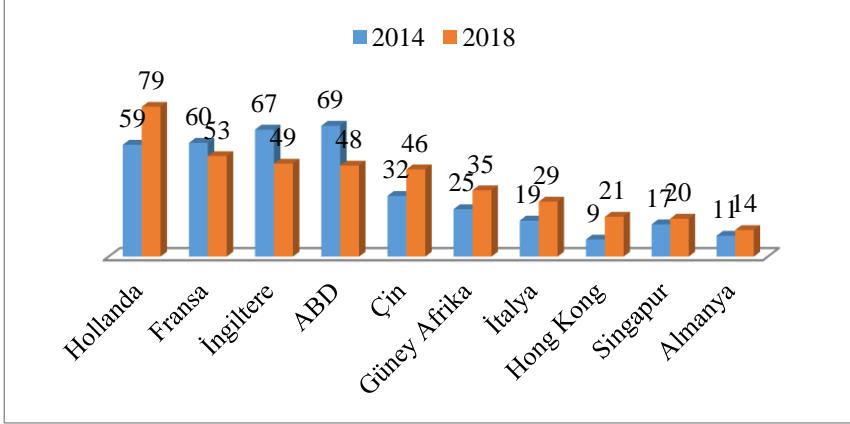
	2017	2018	2019
Almanya	22.884.911	26.389.410	27.207.463
ABD	34.598.296	36.866.639	31.250.320
Brezilya	5.531.479	6.605.015	5.578.028
Çin	75.762.377	99.026.182	95.019.179
Fransa	25.617.692	31.185.566	29.180.687
Hindistan	35.767.652	41.611.891	38.766.757
Türkiye	7.176.652	7.047.946	5.186.092

Kaynak: Trade Map, 2020, <https://www.trademap.org/Index.aspx>

Tablo 2'de ise gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin 2017-2019 yılları arasında Afrika'ya yapmış oldukları ithalat değerleri verilmiştir. Almanya'nın Afrika ile arasındaki ithalat 2017 yılında yaklaşık 22,9 milyon dolar iken 2019 yılında 27,2 milyon dolara çıkmıştır. AB ülkesi olan Fransa'nın Afrika ile yapmış olduğu ithalat oranı 2017'de 25,6 milyon dolar iken 2019'da 29,2 milyona çıkmıştır. Almanya ve Fransa'nın Afrika'ya yapmış olduğu ithalat karşılaştırıldığında, Almanya Fransa'ya göre her yıl daha düşük seyretmiştir. ABD'nin 2019 yılında Afrika ile yapmış olduğu ithalatın değeri 31,3 milyon dolardır

ve Almanya'nın 2019 yılındaki ithalat değerine göre yüksektir. İhracatta olduğu gibi yine Çin en yüksek paya sahiptir ve Afrika'ya ithalat değeri 2019'da 95 milyon dolardır. Bu değer Almanya'nın 2019 yılında Afrika ile yaptığı ithalatın yaklaşık üç buçuk katı kadardır.

Şekil 4: 2014 ve 2018 yılında Afrika'ya En fazla Doğrudan Yabancı Yatırımı (DYY) Yapan İlk 10 Ülke(Milyar dolar)

Kaynak: UNCTAD, 2020, (<https://unctad.org/news/investment-flows-africa-set-drop-25-40-2020#:~:text=After%20a%20significant%20increase%20in,in%20net%20investment%20from%20Angola.>)

Afrika'nın son zamanlarda artan potansiyelinden dolayı Kıta'ya yatırımlar artmıştır (UNCTAD, 2019). Şekil 4'te Afrika'ya en fazla doğrudan yabancı yatırım yapan on yatırımcı ülke sıralanmıştır. Şekilde görüleceği üzere Hollanda 2018 yılında 79 milyar dolar ile birinci sıradadır. Ardından onu 53 milyar ve 49 milyar dolar ile Fransa ve İngiltere takip etmektedir. ABD ise 48 milyar dolar ile Afrika'ya en fazla doğrudan yabancı yatırım yapan dördüncü ülkedir. Çin beşinci sırada olmasına rağmen, Fransa, İngiltere ve ABD'nin aksine yatırımları dört yıl içinde artmıştır. 2014-2018 yılları arasında yatırımda en çok artışı gösteren (%113,3 artış) ülke Çin'in özel yönetim bölgesi Hong Kong'dur. Almanya diğer ülkelere göre payı düşük olmasına rağmen dört senenin ardından ilk defa tekrar Afrika'nın ilk 10'una girmiştir (Kroll, 2020).

Değerlendirme ve Sonuç

Almanya Afrika'nın büyüyen potansiyelini bildiği için Afrika ile birlikte güvene dayalı bir ortaklık kurmak ve iki tarafın da kazançlı olmasını istemektedir. Almanya'nın işbirliği yapmak istediği alanlar; barış ve güvenliği yönetip sürdürmek, siyasi ilişkiler, iktisadi işbirliği, göç, güvenlik ve iklim gibi küresel sorunları çözmek, enerji, hammaddeler, kültür ve eğitim politikalarıdır. Bunları başarmada kurumlarının rolü çok büyüktür. Almanya-Afrika ortaklığından çıkan fırsatları değerlendirmek, Almanya için avantajlıdır. Almanya'nın hedeflediği konularda kurumların başarısını değerlendirecek olursak:

- Almanya, Afrika'daki büyükelçilikleri ve konsoloslukları yardımıyla Afrika ülkeleri hakkında önemli veriler almaktadır. Ayrıca bu diplomatik temsilcilikler, Afrika'daki Alman şirketlerini desteklemekte ve iki taraf arasındaki ilişkileri geliştirmektedir. Almanya'nın Afrika'da 43 Büyükelçiliği, 2 Başkonsoloslugu ve 12 Fahri Konsoloslugu vardır. Afrika kıtasını kendi içinde 54 bağımsız ülkeden oluştuğunu düşünürsek Almanya'nın diplomatik temsilciliklerinin sayısı oldukça yüksektir.
- Almanya etkin siyasi kurumları sayesinde Afrika kıtasında demokrasi ve hukuka destek vererek hem bir arada barış içinde yaşamalarına fırsat vermektedir hem de iki tarafın işbirliğini

güçlendirmektedir. İyi yönetim Afrika'da sürdürülebilir kalkınmayı sağlar, çünkü yatırımların gelişmesi için siyasi, idari ve yasal çerçeve koşullarına ihtiyaç vardır. Son beş yıl içinde Almanya'nın "Compact with Africa" ve reform ortaklarında iş kurma kolaylığı artmıştır.

- Yardım kurumları ile Almanya, Afrika ile bir kültür alışverişi ve dostluğa dayalı bir iletişim gerçekleştirir. Almanya'nın Afrika'da yardım kurumlarının sayısı oldukça fazladır ve bundan dolayı Almanya Afrika ile planladığı amaçları daha kolay hayata geçirebilmektedir.

- Kültür ve eğitim politikası Almanya'nın dış politikasının "üçüncü ayağını" oluşturmaktadır ve bu bağlamda oluşturulan kuruluşlar Dışişleri Bakanlığından büyük miktarlarla finanse edilmektedir. Sözgelimi Alman Dışişleri Bakanlığı 2018 yılında Goethe enstitüsü için 240,8 milyon euro finans sağlamıştır. Bu kuruluşlar buldukları Afrika ülkelerinde oldukça büyük başarılar kat etmektedir ve yabancı dil olarak Almancanın yaygınlaşmasını sağlamaktadır. Örneğin Afrika'da Almanca öğrenenlerin sayısı %7'den %10'a yükselmiştir (Bölüm 2.4: Eğitim Kurumları). Kültür ve eğitim politikası Almanya'nın Afrika ile sağlıklı iletişim kurmasına ve işbirliklerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.

- Almanya'nın ticari kurumları Almanya ve Afrika arasındaki ekonomik alışverişi ve yatırımları geliştirmektedir. Almanya'nın Afrika ile ihracat ve ithalat değerleri kendisi gibi gelişmiş ülkelere göre düşük seyretmektedir. Fakat yine de 2019 senesinin ilk yarısında bir önceki yıla göre iki taraf arasındaki ticaret %12,7 artmıştır. Ayrıca bu kurumlar her iki tarafın dış ticaretinin güvence altına alınmasını hem de kalkınma ve işbirliğinin sağlanmasına yardımcı olmaktadır. Buna ilaveten Almanya'nın ticari kurumları Afrika piyasası hakkında Alman ekonomisine önemli bilgeleri aktarmaktadır. Ticari kurumlara ayrıca önem verdiklerinden dolayı Almanya'nın Dışişleri Bakanlığı, Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) ve Alman Kalkınma Bankası (KfW) gibi kuruluşlarla Almanya yakın temas halindedir. Almanya'nın Afrika'ya doğrudan yabancı yatırım payı düşük olsa da 2014' yılından itibaren payını yaklaşık %27 kadar artırarak sıralamada ilk 10'na girmeyi başarmıştır (şekil 4).

Özetleyecek olursak Almanya, Afrika ile ortaklığını önemsemektedir ve bu sebepten ötürü Dışişleri Bakanlığı düzeyinde bir Afrika departmanı kurmuştur. Böylece planladığı ortak işbirlikleri doğrultusunda daha koordineli çalışmayı sürdürebilmektedir. Ayrıca Almanya, Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) resmi sayfasında Afrika'da yaşanan hızlı nüfus artışını karşılayabilmek adına 2050 yılına kadar Kıta'daki Alman kuruluşların sayısını ikiye katlamayı planladıklarını açıklamışlardır. Almanya, Afrika kapsamında tüm kuruluşlarına ayrı ayrı ehemmiyet vermekte, yakından takip etmekte ve finans sağlamaktadır. Mukayeseli incelemede Almanya'nın ekonomik performansı çok başarılı olmasa da son yıllarda gelişmeler kat etmiştir. Sonuç olarak, yapılan değerlendirmelere göre Almanya'nın Afrika'daki kurumları Almanya-Afrika işbirliğinin gelişmesinde büyük katkıları söz konusu olduğu için Alman kurumları başarılı bulunmuştur.

Kaynakça

- Africa Business Guide. (2020). *Was ist der Africa Business Guide ?* Africa Business Guide. <https://www.africa-business-guide.de/abg-de/about>
- AHK. (2020). *Die Deutschen Auslandshandelskammern (AHKs)*. AHK. <https://www.ahk.de/wer-wir-sind>
- Arslan, İ. (2015). 21.Yüzyılda Afrika- Avrupa Birliği İlişkileri: İki Birlik, Tek Vizyon. *Marmara Avrupa Araştırmalar Dergisi*, 1(23), 109–135.
- Auswärtiges Amt. (2018). *Was wir tun: 22. Bericht der Bundesregierung zur Auswärtigen Kultur- und Bildungspolitik für das Jahr 2018*.
- Auswärtiges Amt. (2019a). *Eine vertiefte Partnerschaft mit Afrika*. Auswärtiges Amt. <https://www.auswaertigesamt.de/de/aussenpolitik/regionaleschwerpunkte/afrika/leitlinien-afrika/205684>
- Auswärtiges Amt. (2019b). *Hilfe und Rat durch die Auslandsvertretungen*. Auswärtiges Amt. <https://www.auswaertiges-amt.de/de/service/konsularinfo/hilfe-av>
- Auswärtiges Amt. (2020a). Deutsch als Fremdsprache: In Afrika und Asien lernen immer mehr Menschen. *Auswärtiges Amt*. <https://www.auswaertiges-amt.de/de/newsroom/deutsch-als-fremdsprache/2346756>
- Auswärtiges Amt. (2020b). *Länderübersicht*. Auswärtiges Amt. <https://www.auswaertiges-amt.de/de/ReiseUndSicherheit/deutsche-auslandsvertretungen>
- Auswärtiges Amt. (2020c). *Weltweit gefragt: Deutsch als Fremdsprache*. Auswärtiges Amt. <https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/themen/kulturdialog/-/2346768>
- Aybar, S. (2017). Küresel Ekonomi Perspektifinden Afrika'nın Yeniden Paylaşımı ve Türkiye. İ. Ermağın (Ed.), *Dünya Siyasetinde Afrika 4* (ss. 41–62). Nobel Yayınevi.
- Aydın, H. (2017). *Afrika'da Kamu Diplomasisi: Çin ve Türkiye Muhakemesi*. AFAM. <https://afam.org.tr/afrikada-kamu-diplomasisi-cin-ve-turkiye-muhakemesi/>
- BMZ. (2017). *Afrika Und Europa- Neue Partnerschaft für Entwicklung, Frieden und Zukunft*.
- DAAD. (2020). *African Excellence- Fachzentren Afrika*. DAAD. <https://www.daad.de/de/infos-services-fuer-hochschulen/weiterfuehrende-infos-zu-daad-foerderprogrammen/african-excellence-fachzentren-afrika/>
- Demirtaş, M. S. (2019). *Almanya'nın Afrika'da Tutunma Çabaları*. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/almanyadin-afrikada-tutunma-cabaları/1414697>
- Demirtaş, M. S. (2020). *Güçlenen Afrika Birliği ve AB ilişkiler*. Afrika Koordinasyon ve Eğitim Merkezi. http://www.akem.org.tr/avrupa-birliği-nin-yeni-afrika-stratejisi-ve-afrika-birliğiyle-iliskileri_i83/
- Deutsche Schutzgebiete*. (2017). Deutsche Kolonien. <https://deutsche-schutzgebiete.de/wordpress/kolonien-blog/>
- Deutsche Welle. (2020). *Afrika: Deutsch als Trendsprache*. Deutsche Welle. <https://www.dw.com/de/afrika-deutsch-als-trendsprache/a-54465700>
- devex. (2020). *Konrad Adenauer Stiftung (KAS)*. Devex. <https://www.devex.com/organizations/konrad-adenauer-stiftung-kas-21552>

160 | Almanya'nın Afrika'daki Kurumları

- Die Bundesregierung. (2011). *Deutschland und Afrika: Konzept der Bundesregierung*. <https://www.bmvg.de/resource/blob/12804/1a1f8991061fc0ea10663e8df344075d/deutschland-und-afrika-konzept-der-bundesregierung-data.pdf>
- Die Bundesregierung. (2019). *Eine vertiefte Partnerschaft mit Afrika*.
- Doing Business. (2019). *Doing Business 2019 Training for Reform*.
- Durdak, A. (2017). *Almanya'nın gözü "yükselen" Afrika'da*. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/almanyanin-gozu-yukselen-afrikada-/846812#>
- Ermağan, İ., & Fidan, G. (2014). Çin'in Afrika Politikası. İ. Ermağan (Ed.), *Dünya Siyasetinde Afrika I* (ss. 49–72). Nobel Yayınevi.
- Friedrich-Ebert-Stiftung. (2020). *Referat Afrika*. Friedrich-Ebert-Stiftung. <https://www.fes.de/referat-afrika>
- Gemeinsam Für Afrika. (2020). *Gemeinsam Für Afrika-Ein starkes Bündnis! Über Uns*. <https://www.gemeinsam-fuer-afrika.de/ueber-uns/>
- Goethe Institut. (2020a). *Über Uns*. <https://www.goethe.de/de/wwt.html>
- Goethe Institut. (2020b). *The Goethe- Institut in Sub-Saharan Africa*, <https://www.goethe.de/ins/za/de/ueb/auf.html>
- GTAI. (2020). *Über uns*. GTAI. <https://www.gtai.de/gtai-de/meta/ueber-uns>
- Hilt, K.(2020). *Deutsche Kolonien*. Planet Wissen. https://www.planet-wissen.de/geschichte/deutsche_geschichte/deutsche_kolonien/index.html#Herero
- İpek, V. (2019). Sığ Sularından Derinlere: Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Afrika Algısı. H. Bağcı, İ. Ermağan, & B. Gümüş (Eds.), *Dünya Siyasetinde Almanya I* (ss. 441–459). Nobel Yayınevi.
- KfW. (2020a). *Afrika im Fokus*. KfW. <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/Internationale-Finanzierung/KfW-Entwicklungsbank/Weltweites-Engagement/Afrika-im-Fokus/>
- KfW. (2020b). *Unsere Aufgaben und Ziele*. KfW. <https://www.kfw-entwicklungsbank.de/Internationale-Finanzierung/KfW-Entwicklungsbank/Aufgaben-und-Ziele/>
- Konrad Adenauer Stiftung. (2020). *Medienprogramm Subsahara-Afrika Über uns*. Konrad Adenauer Stiftung. <https://www.kas.de/de/web/medien-afrika/ueber-uns>
- Kroll, A. (2020). *Investmentreport: Deutschland wieder unter den Top-10 in Afrika*. IHK. <https://www.subsahara-afrika-ihk.de/blog/2020/06/29/investmentreport-deutschland-wieder-unter-den-top-10-in-afrika/>
- Mert, A. O. (2012). Türkiye'nin Sahraaltı Afrika Ülkelerine Yönelik Kamu Diplomasisi Faaliyetleri (2005-2011). *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı*.
- Olson, M. (1996). Distinguished Lecture on Economics in Government: Big Bills Left on the Sidewalk: Why Some Nations are Rich, and Others Poor. *Journal of Economic Perspectives*, 10(2), 3–24.
- Orakçı, S. (2020). *Afrika Kıtası'nda Küresel Rekabet*. İnsamer. https://insamer.com/tr/afrika-kitasinda-kuresel-rekabet_2808.html

- Tecim, M. S. (2018). Uluslararası Siyasetin Odağındaki Kıta. In A. Kavas & M. Tandoğan (Eds.), *Uluslararası Siyasetin Odağındaki Kıta* (pp. 289–319). ALELMAS.
- Tepeciklioğlu, E. E. (2012). Afrika Kıtasının Dünya Politikasında Artan Önemi ve Türkiye -Afrika İlişkileri. *Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Dergisi*, November.
- Tepeciklioğlu, E. E., Tok, M. E., & Basher, S. A. (2017). Turkish and BRICS Engagement in Africa: Between humanitarian and economic interests. *MPRA Paper*, 77549. <https://mpa.ub.uni-muenchen.de/77549/>
- UNCTAD. (2019). *World Investment Report 2019*. https://unctad.org/system/files/official-document/wir2019_en.pdf
- UNCTAD. (2020). *Investment flows in Africa set to drop 25% to 40% in 2020*. UNCTAD. <https://unctad.org/news/investment-flows-africa-set-drop-25-40-2020#:~:text=After a significant increase in,in net divestment from Angola>
- Üçler, G. (2017). Doğrudan Yabancı Yatırımlar için Kurumların Önemi: Gelişmekte Olan Ülkeler Üzerine Ekonometrik Bir Analiz. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 54(627), 73-85.